

Amics de la Sardana de l'A. E. Talaia

C/. COMERÇ, 4

MAIG / 78

VILANOVA I LA GELTRU

«La Principal de Girona» a Vilanova

Historial

Va ésser creada a Girona l'any 1946. Els seus fundadors foren, entre altres, els mestres Eliseu Boix, Manuel Saderra i Puigferrer, Josep Viader, Josep Molí, etc. Inicialment aquesta formació es dedicà als ballables sota el nom d'orquestra "Bolero". Poc temps després es transformà en cobla-orquestra. L'any 1951 adoptà la denominació de "La Principal" de Girona més escaient per les seves activitats dins del camp sardanístic.

El seu primer director fou el mestre Eliseu Boix, a qui l'any 1964 succeí el mestre Puigferrer. Sota les directrius de Puigferrer, esdevingué una de les primeres cobles dels Països Catalans. Durant aquella etapa portà a cap una colla d'enregistraments de sardanes de concert a França sota la direcció artística del mestre Pau Casals, amb la participació del tenora Josep Roura. A partir del 1957 es féu càrrec de la direcció artística el mestre Joaquim Ferrer, pertanyent a una prestigiosa família de músics de Verges (Baix Empordà). Han estat components de la cobla diverses figures de gran relleu, entre elles el tenora Lluís Cotxo, el fiscorn Miquel Tudela, el tible Jaume Puig, Pere Serra, etc.

En l'actualitat aquesta formació aplega un conjunt de professionals molt competents, digníssims continuadors de la tasca dels seus il·lustres predecesors. Aquesta cobla-orquestra gaudeix d'una gran anomenada entre els auditoris sardanistes i estem segurs que a la nostra ciutat.

Discografia: "La Voz de su Amo", "Ducretet-Thompson-Telefunken" i "Hispavox".

DISSABTE, 13 de maig a les 6.30 de la tarda, a la Plaça de la Vila:

EXTRAORDINARIA AUDICIO DE SARDANES amb la cobla

"LA PRINCIPAL" DE GIRONA

Es celebrarà la primavera amb la sardana de la ginesta.

ABRAHAM

Pâtisserie

Buffet salat

Pizzeria

Whisky

Curaçao

Pâtisseries

Conyac

Cointreau

AIGUA, 102 - TEL. 893 30 16 - VILANOVA I LA GELTRU

niu

MOBLES

Sant Pau, 20 - 22

893 73 57

REGALS, LLISTES DE NOCES

Pl. de les Cols, 20

893 10 52

VILANOVA I LA GELTRU

Missatge al món sardanista

llegit el diumenge dia 23 d'abril de 1978, a la ciutat de Tona (Osona), amb motiu d'ésser proclamada per l'Obra del Ballet Popular

XIX CIUTAT PUBILLA DE LA SARDANA

Com tots vosaltres, jo coneixia la bellesa de la sardana, i n'havia ballades. Em sabia la lletra i la música de les principals i, des d'aquells Aplecs de Vail·ladrera i de Santa Creu d'Olorada de la meua joventut, l'emocionat record de les rotllanes harmonioses anava lligat al flamejar ardit d'una bandera catalana.

La seva significació, però, no m'aparegué fins a l'exili. Un dia, allí, orfes de llengua i de pàtria, s'anuncià que la Cobla de la Bisbal venia a tocar sardanes a Le Boulou —al Voló, com hem de dir els catalans—. La nova corregué com un llamp, i de seguida s'organitzaren expedicions en cotxes particulars o en autocars.

Jo hi vaig anar, des de Prada, amb el mestre Pompeu Fabra i el mestre Pau Casals. La gent, alguns dels quals s'havien vist des de feia anys, se saludaven alegres i s'agrupaven per a, deprés, ballar plegats. Erem, aquella tarda de diumenge, milers i milers de refugiats catalans que invadiem els jardins i els voltants del balneari. Penseu! Al cap de tant de temps de ser fora de Catalunya, una audició de sardanes per la Cobla de la Bisbal! Jo era al costat d'un grup de Palafrugell, però en recordo de Banyoles, del Vendrell, i ni cal dir que n'hi havia de totes les contrades, de tot Catalunya.

I, de sobte, esclatà "Juny". De cop, irrompé pels aires aquell crit potent de glòria i de victòria, aquell poderós clam de triomf, aquell agut alarit de joia, aquella afirmació vibrant, rotunda, de la nostra personalitat. I tothom quedà immòbil, mut, amb els ulls plens de llàgrimes. Ningú no va ballar. No era una sardana ni una cobla. Era, amb "Juny", Catalunya mateixa qui ens parlava.

I aleshores vaig comprendre el que representava la sardana per a nosaltres. No era solament una dansa. Era un llaç d'unió que ajunta els catalans. Si la llengua, conservada a l'interior, a desgrat de tants traïdors!, era la nostra identitat, la sardana, exaltada també a l'interior, era la plasmació de la nostra personalitat col·lectiva.

Catalunya és una nació, una nació unida. I, a aquesta unió, hi ha contribuït molt la sardana, que n'és un símbol vivent.

Es un poble, però, que ha passat moltes coses i que vol viure el moment d'avui. Ressucita la seva antiga vocació d'universalitat!

Beethoven, en el missatge fraternal de la Novena Simfonia, exclama:

"Abraçe-vos, homes, ara..."

Un gran bes inflama els cels..."

(Segueix a la plana següent)

(Vé de la plana anterior)

No podem, però, abraçar-nos sinó d'un a un. Podem, si, donant-nos les mans, fer la rodona del món, amb la sardana.

En el pessebre, l'oratori musicat per Pau Casals i que ha estat donat en tants de països, es diu:

"I un bes immens travessa la natura.
Els braços cerquen els braços germans.
Reis i Pastors s'estrenyen fort les mans
i el llavi diu una paraula pura".

Es la sardana! Aquesta paraula pura esclatarà al so de la sardana universal, que un dia ens aplegarà a tots. Perquè amb la sardana, nosaltres tenim, catalans, la dansa serena, equilibrada i noble que pot eixamplarse sense límit, la dansa oberta a tothom sense prejudicis d'edat, de condició social, de nacionalitat, de sexe, de color ni de religió. Amb la sardana, Catalunya té: "La dansa del món nou".

Joan Alavedra

ELS INSTRUMENTS DE COBLA I ELS SEUS EXECUTANTS

EL FISCORN (I)

CAPITOL X V

Avui hem de parlar del darrer instrument de la família del metall: el fiscorn. La paraula fiscorn, segons els entesos, ve de l'anglès. "Fish" vol dir peix. I "corn" equival a trompa. O sia trompa en forma de peix. El fiscorn és un instrument més aviat voluminós de formes arrodonides per raó de la presència del tub de metall, amb una boca molt ampla. En parlar del fiscorn els instrumentistes consideren d'una gran importància aquests tres factors: 1) La sonoritat, que depèn en part de l'executant i en part del mateix instrument, de la seva construcció. 2) La maquinària, o sigui els pistons o cilindres. 3) L'embocadura, que els músics anomenen "boquilla".

El fiscorn és un instrument de tessitura greu, que posseeix una sonoritat més aviat pastosa. Per les seves característiques diguem-ne tècniques presenta una gran facilitat per a l'emissió del so, tant en els forts com en els pianos, en els registres aguts com en els greus.

La imatge d'un bon fiscornaire interpretant una sardana obligada, dret damunt l'empostissat, posseeix una innegable bellesa plàstica. Els tenores i tibles, que fins i tot quan obliguen toquen asseguts, no poden competir en elegància amb els fiscornaires. Leandre Peracaula, el

gran fotògraf de cobles i d'instruments de cobla, ens deixà una colla de mostres del seu art, dedicades, precisament, al fiscorn.

ELS MILLORS FISCORNS

Els millors fiscorns són, sense cap mena de dubte, els de procedència estrangera: txecoslovacs i italians. El fet que hi hagi cases estrangeres que construeixen o han construït fiscorns s'explica per la senzilla raó que el nostre fiscorn no és res més que un membre de la gran família dels bugles, la qual podríem subdividir, una mica grosso modo, en «flugel horns» i tubes. El fiscorn és un «flugel horn» de tessitura greu (les tubes posseeixen una tessitura més baixa encara). Els «flugel horn» de tessitura més aguda, molt semblants a la trompeta, són utilitzats sovint a les orquestres de jazz. En Joan Porta i Fuster «Mosquit», trompeta de la cobla-orquestra «Maravella», és també un gran instrumentista de «flugel horn».

Els nostres millors fiscornaires utilitzen fiscorns «Omniphon» (txecoslovacs) i «Ramphone» (italians). En Josep Puig «Moreno», en Pere Silvestre «Pere de Pals», en Pere Fontàs i altres músics fan servir un «Omniphon». Els Riumalló, Cassú, Vilà, Parella, Giner, toquen amb un «Ramphone». Quina diferència existeix entre uns i altres? Diuen els músics que l'«Omniphon» posseeix una sonoritat un xic aspra i seca. Dóna uns baixos d'una qualitat excepcional. Els «Ramphone» té una sonoritat més dolça i pastosa. Tant els uns com els altres posseeixen un so veritablement noble. De totes maneres, existeixen grans diferències entre els fiscorns d'una mateixa marca, en funció de l'època en què foren construïts, l'estat de conservació i també si foren ben o mal desfogats quan éren nous. Desfogar un fiscorn (fer el «rodatge» podríem dir) és una feina molt delicada, car l'instrument queda «marcat» per tota la vida. L'home que ha desfogat i provat més fiscorns és en Josep Puig «Moreno».

A casa nostra tenim una raó social dedicada a la construcció d'instruments de metall, la casa «Montserrat». Aquesta raó social importà ja fa molts anys bon nombre de fiscorns estrangers als quals posà, amb la deguda autorització, la seva pròpia marca registrada. Això ha creat una gran confusió entorn de la qualitat dels «Montserrat», car alguns d'aquests instruments són veritablement magnífics. El mestre Conrad Saló utilitzava un «Montserrat» i el mateix fa en Joaquim Ferrer, un altre excel·lent segon fiscorn. Però els entesos asseguruen que aquests instruments de «Montserrat» sols en ténen el nom.

En data més recent han estat importats uns fiscorns fabricats a Alemanya. Alguns músics els utilitzen. Les opinions són desconcertants, car mentre uns es mostren partidaris incondicionals dels fiscorns alemanys, altres els rebutgen. De fet no conec cap figura de primera línia que tingui un fiscorn alemany. Els fan servir sobretot alguns instrumentistes joves que es veuen en dificultats per trobar un bon «Ramphone» o un «Omniphon» apte per a sonar.

UN FISCORN HISTORIC

Segons opinió molt generalitzada, un dels millors instruments que existeixen en l'actualitat és el que utilitza el conegut fiscornaire Josep Riumalló i Salagran. Es tracta d'un «Ramphone» de la millor etapa. La seva sonoritat és dolça i ben timbrada. Presenta una gran facilitat per a l'emissió del so i per a la matisació. Aquest instrument havia estat propietat d'un fiscornaire de fama gairebé llegendària: Pau Granter «Rossinyol», de Castelló d'Empúries (1878-1943). Fou capdavanter artístic de la cobla «Els rossinyols» de l'esmentada localitat empordanesa.

EUGENI MOLERO

(continuarà)

FLORISTERIA

EL CAMPANAR

P. Bernet

OBSEQUIS FLORALS

Garantia del bon gust

Plaça Rectoria, 4

Telèf. 893 14 66

NOVETATS

Sastreria
GONELL

Vilanova i la Geltrú

Merceria - Perfumeria

Coppelia

Avda. del Garraf, 33

Tel. 893 08 14

Vilanova i la Geltrú

NAIXEMENTS

La llar dels nostres socis Josep Brunet i esposa s'ha vist alegrada per la vinguda del primer fill, una nena que portarà el nom de Sandra. Per molts anys!

També la llar dels sardanistes Jordi de Ramon i Mercè Saburit s'ha vist enjoïada amb la vinguda del primer fill, un nen que s'anomenarà Roger. La nostra enhorabona.

DISCOGRAFIA SARDANISTA

L'entitat Sabadell Sardanista ha editat un disc amb motiu del Centenari de la Ciutat de Sabadell, on figuren un conjunt de sardanes que porten el nom de la ciutat. De la qualitat musical d'aquest disc té cura la cobla «La Principal» de la Bisbal.

També amb motiu del 50è Aniversari de la cobla La Principal del Llobregat s'ha enregistra't un disc homenatge (Cornellà 1929-1979). Hi figuren onze sardanes de diversos autors de gran categoria musical.

DIADA UNIVERSAL DE LA SARDANA

El passat diumenge dia 30 d'abril tingué lloc a l'Ajuntament la proclamació de la Pubilla de la Sardana de Vilanova, designació que va recaure en la senyoreta Montserrat Raventós. Com acompanyants foren designades Neus Brull i Rosa M.ª Soler.

El parlament fou pronunciat per Joan Callejón, persona vinculada a la nostra entitat. L'audició del matí fou a càrrec de la cobla Sitgetana i a la tarda La Principal del Camp.

Felicitem la nostra Pubilla la Montserrat Raventós i Neus Brull, d'Amics de la Sardana, que han situat tan dignament la nostra entitat.

CURSET DE SARDANES

El passat dissabte dia 29 va començar un curset de sardanes a l'Escola Montserrat on participen gran nombre d'infants.

ACTIVITATS DE LA COLLA SARDANISTA VOLERANY

5 de març. Cloenda del Campionat de Catalunya de colles sardanistes al Vendrell. Cobla Miramar.

12 de març. Aplec a Cerdanyola del Vallès. Cobles: Girona, Ciutat de Girona, Montgrins i Principal del Llobregat.

23 al 26 de març. Campament de muntanya a Montsagre de Paüls.

9 d'abril. Aplec a Breda. Cobles: La Principal de la Bisbal, Selvatana i Principal de Girona.

16 d'abril. Aplec a Cornellà. Cobles: Principal del Llobregat, Els Montgrins, La Principal de la Bisbal i Jovenívola de Sabadell.

LA COLLA SARDANISTA VOLERANY ESTA DE DOL

El dia 22 de setembre de 1974, dotze persones li donaven vida amb una gran il·lusió. D'elles ja en falta una, en Jaume Marin, víctima d'un trist accident mentre complia el servei militar.

Hem perdut un company, un gran amic, però tot això ens mou a treballar més que mai amb els anhels que et movien, Jaume.

El teu record de gran sardanista ens farà mantenir fermes en la nostra tasca de fer veure la sardana sense carincloneries, digna, per tal de normalitzar-la a la nostra vida ciutadana.

El teu record de gran muntanyenc ens farà arribar amb més delit els cims més alts de la nostra terra per tal d'assolir les nostres possibilitats, enriquir el nostre esperit i, si cap, estimar més Catalunya.

Salvador Butí

POESIA escrita per JAUME MARIN

Voldria fer una cançó
una cançó que fos d'amor
un amor que se'ns revela,
una comunicació, un somni.
Amor que començo a conèixer
que he d'aprendre a estimar-lo
que és inconscientment preciós,
com l'aire, el sol, la vida.

TAXIS TUTUSAUS

SERVEI ESMERAT

Carrer Havana, 6
Tel. 893 01 33
Vilanova i la Geltrú

CAMISERIA

CALSERRA

Carrer Caputxins, 28
Telèfon 893 27 92

LAMPISTERIA

Saladié

Làmpares i aparells
d'iluminació

Instal·lacions d'aigua, gas
i electricitat

Reparacions
Rètols lluminosos

Aigua, 11 - Tel. 893 09 68
Vilanova i la Geltrú

Ceràmica Vilanovina

Santiago Milà

CERAMISTA

Rbla. Principal, 68
Tel. 893 43 63
C/. dels Caputxins, 33 bis
Tel. 893 29 49
Vilanova i la Geltrú